

Napredovanje vključujočega izobraževanja v visokem šolstvu: izzivi in priložnosti pri pripravi učiteljev na predšolsko delo za podporo študentom z invalidnostjo

Oluwatoyin Ayodele Ajani

*University of Zululand, South Africa
oajani@gmail.com*

Sithabile Ntombela

*University of South Africa, South Africa
sithabile@unizulu.ac.za*

Namen: Namen te študije je raziskati vključevanje inkluzivnega izobraževanja za študente z invalidnostjo v visokošolsko izobraževanje, s posebnim poudarkom na tem, kako učni načrti za pripravnike učiteljev obravnavajo to ključno vprašanje. Namen študije je opredeliti izzive, s katerimi se soočajo univerze pri podpori študentom z invalidnostjo, in preučiti vlogo izobraževanja učiteljev pri spodbujanju inkluzivnih praks.

Zasnova/metodologija/pristop študije: Sprejeta je bila metodologija pregleda obsega, ki analizira literaturo, objavljeno med letoma 2000 in 2024. Pregled se opira na raznolike akademske vire za oceno stanja inkluzivnega izobraževanja v visokošolskem izobraževanju, zlasti v zvezi s programi usposabljanja učiteljev.

Ugotovitve: Študija razkriva, da kljub znatnemu svetovnemu napredku pri spodbujanju vključujočih učnih okolij še vedno obstajajo znatne vrzeli pri pripravi učiteljev na potrebe različnih učencev. Te pomanjkljivosti se pogosto pripisujejo nezadostnemu poudarku na inkluzivni pedagogiki v pripravniškem usposabljanju učiteljev in nezadostnim institucionalnim podpornim strukturam za študente z invalidnostjo. Ugotovitve poudarjajo potrebo po nenehnem strokovnem razvoju pedagogov in robustnih, dostopnih podpornih sistemih znotraj institucij.

Izvirnost/vrednost: Ta pregled poudarja pomen revizije programov za pripravnike učiteljev, da bi bolj celovito vključili inkluzivno izobraževanje. Ponuja praktična priporočila, vključno z izboljšanjem sodelovanja med pedagogi in službami za podporo invalidom ter spodbujanjem večje institucionalne zavezanosti vključevanju. Z obravnavo teh področij lahko visokošolske ustanove bolje pripravijo bodoče učitelje na podporo raznolikim potrebam študentov z invalidnostjo in s tem prispevajo k razvoju resnično vključujočih učnih okolij.

Ponovna zasnova internacionalizacije v visokem šolstvu: izkoriščanje strateških priložnosti, ki jih je povzročila kriza

Onise Alpenidze

Higher Colleges of Technology, United Arab Emirates
oalpenidze@hct.ac.ae

Priya Baguant

Higher Colleges of Technology, United Arab Emirates
pbaguant@hct.ac.ae

Namen: Ta raziskava preučuje, v kolikšni meri so krize, kot je nedavna pandemija, odprle nove možnosti za visokošolske ustanove – zlasti v državah v razvoju – za privabljanje mednarodnih študentov. Namen študije je analizirati, kako so se strategije internacionalizacije prilagodile nedavnim sektorskim spremembam.

Zasnova/metodologija/pristop študije: S pregledom literature in preiskavo trenutnih vzorcev visokega šolstva bo ta študija zgradila konceptualni okvir za univerze, da bi dosegle trajnostne prihodke z internacionalizacijo, vključno z večjimi izobraževalnimi spremembami, ki jih je sprožila pandemija.

Ugotovitve: Raziskava kaže, da so bili nedavni izzivi sicer pomembni, a hkrati so ustvarili tudi priložnosti za ustanove, ki so bile prej manj privlačne za mednarodne študente. Način, kako so se spletni in hibridni načini učenja spremenili, je tako univerzam pomagal pri preusmerjanju njihove strateške osredotočenosti na načine, ki so združljivi s predlaganim okvirom.

Izvirnost/vrednost: Ta študija ponuja strateški okvir za univerzitetne administratorje, ki želijo doseči finančno vzdržnost z internacionalizacijo. Članek postavlja temelje za prihodnje empirične raziskave in pomembno prispeva k uporabi spletnih in hibridnih načinov učenja za privabljanje večjega števila mednarodnih študentov.

Ocena vpliva praks upravljanja znanja na organizacijsko uspešnost v gradbeni industriji v Etiopiji

Denbeshu Jabo

Hawassa University, Ethiopia

denbe2010@gmail.com

Kris M. Y. Law

Deakin University, Australia

kris.law@deakin.edu.au

Namen: Ta študija se osredotoča na etiopsko gradbeno industrijo, kontekst, ki na področju upravljanja znanja ni bil obsežno raziskan. Namen študije je oceniti vpliv znanja in praks upravljanja znanja na organizacijsko uspešnost, oceniti dejavnike, ki vplivajo na organizacijsko uspešnost v gradbeništvu, prepoznati ovire, ki ovirajo izboljšanje upravljanja znanja v etiopski gradbeni industriji, in predlagati model ogrožja upravljanja znanja, primeren za kontekst etiopske gradbene industrije.

Zasnova/metodologija/pristop študije: V študiji je bil uporabljen mešani raziskovalni pristop s konvergentno raziskovalno zasnovo. Spletni vprašalnik je bil ustvarjen z uporabo Google Forms za zbiranje kvantitativnih podatkov in razdeljen 190 izbranim udeležencem, vključno z lastniki podjetij, generalnimi direktorji, vodji projektov in višjimi strokovnjaki. Prejetih je bilo 101 veljavnih odgovorov, kar je pomenilo 53,2-odstotno stopnjo odziva. Med temi veljavnimi odgovori jih je bilo 80 moških in 21 ženskih, vsi vključeni v analizo podatkov.

Ugotovitve: Študija je pokazala, da prakse upravljanja znanja pomembno vplivajo na organizacijsko učinkovitost, odločanje, inovacije in splošno uspešnost v etiopski gradbeni industriji. Študija je opredelila več izzivov, vključno z neustreznimi praksami izmenjave znanja med strokovnjaki, slabimi sistemi dokumentiranja in shranjevanja informacij ter šibkimi mehanizmi za učenje in vključevanje novih informacij in znanja v etiopskem gradbenem sektorju.

Izvirnost/vrednost: Raziskava prikazuje, kako se znanje uporablja in kako je povezano z organizacijsko uspešnostjo znotraj panoge. Poudarja, da je mogoče organizacijsko uspešnost izboljšati z uvedbo okvira za upravljanje znanja, zasnovanega za etiopski gradbeni sektor. Poleg tega je ta študija prva, ki raziskuje učinke praks upravljanja znanja na organizacijsko uspešnost na organizacijski ravni v etiopski gradbeni industriji.

Kritika paradigme »učenja« v visokošolskem izobraževanju v delih Gerta Bieste: pregledni članek

Maria Jakubik

Eötvös Loránd University (ELTE), Budapest, Hungary

maria.jakubik@ppk.elte.hu

Namen: To je kratek pregledni članek, ki predstavlja argumente in protiargumente, povezane s prevladujočo paradigmo »učenja« v visokem šolstvu, na podlagi izbranih del Gerta Bieste. Želim zagovarjati in deliti svoja stališča o vprašanih, ki so sodobna, pomembna, vznemirljiva in koristna drugim v visokem šolstvu.

Zasnova/metodologija/pristop študije: Metodologija je kombinacija poglobljene in kritične analize stališč Gerta Bieste o nevarnostih razširjene paradigme »učenja« v izobraževanju in osebnih stališč avtorjev. Za povečanje verodostojnosti ta pristop zahteva navedbo stališča avtorja.

Ugotovitve: Kritika se osredotoča na šest področij, in sicer na (1) namen izobraževanja, (2) učenje, (3) poučevanje, (4) vlogo študentov, (5) vlogo učiteljev in (6) učni načrt, didaktiko in pedagogiko. Izvirnost/vrednost: Menim, da je ta članek s stališčem skromen prispevek k nedavnim diskurzom in kritičnim razpravam v izobraževanju ter bo ustvaril nadaljnje razprave o »učenju«.

Vpliv izmenjave znanja na strategijo javnega zdravstvenega varstva: študija primera v Keniji

Lynus Ekuwam Ebenyo Nakiporo

International School for Social and Business Studies, Slovenia
ekuwamebenyo@gmail.com

Kris M. Y. Law

Deakin University, Australia
kris.law@deakin.edu.au

Namen: Namen študije je raziskati vpliv izmenjave znanja (KS) na institucionalno uspešnost prek zdravstvenih rezultatov v javni ustanovi v Keniji. Študija primera je referenčna bolnišnica okrožja Lodwar (LCRH) pod upravo okrožja Turkana.

Zasnova/metodologija/pristop študije: Študija je uporabila kvantitativni pristop z metodo anketiranja študije primera. Standardizirani in strukturirani anketni vprašalniki so zbirali kvantitativne podatke zdravstvenih delavcev. Po pilotnem preizkusu je bil za zbiranje podatkov, ki ga je omogočil SurveyCTOCollect, uporabljen digitalni anketni vprašalnik s 5-stopenjsko Likertovo lestvico. Za preverjanje razmerja med neodvisnimi in odvisnimi konstrukti sta bili uporabljeni korelacijski in regresijski analizi.

Ugotovitve: Rezultati kažejo, da so organizacijska kultura (OC), podpora in spodbuda vodstva (LSE), jasni komunikacijski kanali (CCC), razpoložljivost tehnoloških orodij (ATT) in protokol za izmenjavo znanja (KSP) ključni dejavniki institucionalne kulture izmenjave znanja v LCRH. Poleg tega študija razkriva, da posameznikovo vedenje pri izmenjavi znanja neposredno vpliva na institucionalno uspešnost prek učinkovitosti reševanja problemov med zdravstvenimi delavci v LCRH. Študija nadalje razkriva, da prakse deljenja znanja močno vplivajo na institucionalno uspešnost v LCRH.

Izvirnost/vrednost: Ta študija izjemno prispeva k znanstvenemu korpusu znanja (teoriji in praksi) ter poudarja pomen znanja in spretnosti (KS) pri spodbujanju preobrazbe javnega sektorja in pospeševanju izboljšav pri zagotavljanju storitev v okrožju Turkana in Keniji. Neprecenljivi in zvirni vpogledi zagotavljajo odskočno desko za izvedljive, objektivne in učinkovite programe KS v javnem sektorju v Keniji.

Dejavniki modela dinamičnega oblikovanja cen: konfiguracija po naročilu in perspektiva prodaje podjetij podjetjem

Joni Koskinen

University of Oulu, Finland

joni.koskinen@oulu.fi

Tomi Kanniainen

University of Oulu, Finland

tomi.kanniainen@gmail.com

Janne Harkonen

University of Oulu, Finland

International School for Social and Business Studies, Slovenia

janne.harkonen@oulu.fi

Harri Haapasalo

University of Oulu, Finland

harri.haapasalo@oulu.fi

Namen: Dinamično oblikovanje cen je strategija oblikovanja cen, pri kateri se cene izdelkov dinamično prilagajajo glede na dejavnike, pomembne za cenovni model. Namen te študije je zapolniti raziskovalno vrzel v razumevanju dinamičnega oblikovanja cen izdelkov po naročilu (CTO) v kontekstu prodaje med podjetji (B2B). Glavni cilj je razumeti dejavnike dinamičnega cenovnega modela, ki vplivajo na oblikovanje cen izdelkov CTO. Zasnova/metodologija/pristop študije: Ta študija je vključevala kvalitativno raziskavo cen izdelkov strojne industrije z obsežnim pregledom literature in tematsko analizo bogatih podatkov, pridobljenih predvsem s polstrukturiranimi intervjuji.

Ugotovitve: Ugotovitve kažejo, da široko obravnavani izzivi cenovnega modela pomembno vplivajo na cenovne modele po naročilu (CTO). Izzivi, specifični za CTO, izhajajo iz kompleksnosti izdelkov, visoke prilagodljivosti in edinstvenih konfiguracij, zaradi česar je oblikovanje cen bolj zapleteno. Ta študija pojasnjuje dejavnike dinamičnega cenovnega modela, pomembne za kontekst izdelkov CTO med podjetji v strojni industriji, in poudarja, kako konfiguracija oblikuje te dejavnike. Ta edinstven vidik izdelkov CTO uvaja dodatne dimenzije v cenovne vidike, ki zahtevajo prilagojene pristope za učinkovito izvajanje.

Izvirnost/vrednost: Izvirni prispevek je zagotovljen z opredelitvijo dejavnikov modela dinamičnih cen za izdelke po naročilu med podjetji v kontekstu strojne industrije.

Varstvo podatkov v predterciarnih šolah v Gani

Elizabeth Serwaah Baah

University of Education, Winneba
220027883@st.uew.edu.gh

Ephrem Kwaku Kwaa Aidoo

University of Education, Winneba
ekkaidoo@uew.edu.gh

Namen: Študija preučuje prakse varstva podatkov v predterciarnih šolah v Gani, s posebnim poudarkom na skladnosti z Zakonom o varstvu podatkov iz leta 2012 (Zakon 843).

Zasnova/metodologija/pristop študije: Uporablja mešan pristop, pri katerem anketirajo predstavnike sto šol in intervjuvajo predstavnike šestnajstih šol in dveh šolskih uradov. Anketiranci so bili zaposleni, dodeljeni upravljanju šolskih podatkov iz treh slojev: osnovne šole, srednje šole in ganske izobraževalne službe.

Ugotovitve: Ugotovitve kažejo na splošno ozaveščenost o zakonih o varstvu podatkov med zaposlenimi, ki ravna s podatki in jih upravljajo. Vendar pa odkrivajo tudi veliko vrzel v njihovem razumevanju načel in pravnih obveznosti. Študija ugotavlja tudi pomanjkanje koordinacije, formalnih smernic, neustrezne postopke soglasja in razdrobljene strategije izvajanja praks varstva podatkov. Poleg tega uporaba različnih mehanizmov varstva podatkov v različnih šolah kaže na pomanjkanje standardiziranih varnostnih protokolov, kar lahko povzroči varnostne vrzeli. To je še posebej omembe vredno glede na pogoste prenose podatkov in zahtevno okolje varstva podatkov, ki združuje fizične in digitalne metode shranjevanja na potencialno nezavarovanih lokacijah v več šolah.

Izvirnost/vrednost: Ugotovitve lahko prispevajo k razvoju standardizirane politike varstva podatkov za ganske predšolske šole, izboljššanemu usposabljanju zaposlenih in večji ozaveščenosti, da se zagotovi učinkovita skladnost in varstvo osebnih podatkov v ganskem predšolskem izobraževalnem sistemu, s čimer se zmanjšajo morebitna tveganja kršitev varnosti podatkov in zasebnosti.

Raziskovanje izkušenj učiteljev po pandemiji COVID-19: napredek tehnološko usmerjenega profesionalnega razvoja za sodobno izobraževanje

Oluwatoyin Ayodele Ajani

*University of Zululand, South Africa
oajani@gmail.com*

Samantha Govender

University of Zululand, South Africa

Namen: Namen te študije je preučiti izkušnje učiteljev po pandemiji COVID-19 glede dejavnosti strokovnega razvoja, ki jih spodbuja tehnologija. Namen študije je raziskati izzive, priložnosti in najboljše prakse za opremljanje učiteljev z digitalnimi kompetencami, potrebnimi za učinkovito navigacijo po spletnih in mešanih učnih okoljih. Namen študije je zagotoviti uporabne vpoglede za izboljšanje strokovnega razvoja učiteljev v razvijajočem se digitalnem izobraževalnem okolju.

Zasnova/metodologija/pristop študije: Ta študija uporablja sistematični pregled literature (SLR) za sintezo obstoječih raziskav o dejavnostih strokovnega razvoja učiteljev, osredotočenih na tehnologijo, po pandemiji COVID-19. Kritično analizira literaturo o izzivih učiteljev, strategije, uporabljene za njihovo reševanje, in rezultate pobud za strokovni razvoj za izboljšanje njihovih digitalnih veščin.

Ugotovitve: Študija poudarja povečano povpraševanje po tehnološko usmerjenem strokovnem razvoju, ki ga spodbuja vse večja odvisnost od digitalnih učnih orodij. Med ključnimi ugotovljenimi izzivi so omejen dostop do tehnoloških virov, časovne omejitve in odpor do sprememb. Vendar pa študija opredeljuje tudi učinkovite strategije za premagovanje teh ovir, kot so prilagojene učne poti, sodelovanje med vrstniki in sistemi stalne podpore. Ti pristopi učiteljem omogočajo, da tehnologijo vključijo v svojo pedagogiko, s čimer izboljšajo vključenost učencev in učne rezultate.

Izvirnost/vrednost: Ta raziskava ponuja dragocen vpogled v ključno vlogo tehnološko usmerjenega strokovnega razvoja v izobraževalnem okolju po pandemiji COVID-19. Poudarja nujnost gojenja tehnološko usposobljene učiteljske delovne sile in ponuja praktična priporočila za oblikovalce politik, izobraževalne ustanove in vzgojitelje. Z obravnavo presečišča strokovnega razvoja učiteljev in integracije tehnologije ta študija prispeva k tekoči razpravi o pripravi vzgojiteljev na digitalno dobo in izboljšanju učinkovitosti učnih praks v tehnološko usmerjenem izobraževalnem ekosistemu.

WhatsApp in dobro počutje: raziskovanje gonilnih sil in ovir pri zdravstveni pismenosti in iskanju informacij med afriškimi priseljenci

Sunday Olawale Olaniran

College of Law, University of South Africa
olaniso@unisa.ac.za

Namen: Namen te študije je raziskati vedenje afriških priseljencev v Kanadi pri iskanju zdravstvenih informacij.

Zasnova/metodologija/pristop študije: V tej študiji je bila uporabljena zasnova anketne raziskave. Za zbiranje podatkov od 32 udeležencev, ki so člani skupine WhatsApp za afriške priseljence v Vancouvru v Britanski Kolumbiji, je bil uporabljen spletni vprašalnik. Za analizo podatkov je bila uporabljena opisna statistika preprostih odstotkov.

Ugotovitve: Študija je preučila motivacijo za uporabo WhatsAppa kot vira iskanja zdravstvenih informacij, poznavanje in cenovno dostopnost zdravstvenega načrta v Vancouvru v Britanski Kolumbiji ter izzive dostopa do zdravstvene oskrbe afriških priseljencev. Medtem ko je večina anketirancev poročala o poznavanju zdravstvenega sistema v Vancouvru v Britanski Kolumbiji, je le nekaj izmed njih imelo družinskega zdravnika, kar kaže na vrzel med zaznanim znanjem in praktičnim sodelovanjem z zdravstvenimi delavci. Mnogi udeleženci so se za zdravstvene informacije zanašali na WhatsApp; vendar takšne platforme pogosto ponujajo le začasne rešitve, kar poudarja pomen strokovnih posvetovanj z zdravstvenimi delavci. Omejitve: Udeleženci študije so bili izbrani z namenskim vzorčenjem, ki ne more biti reprezentativno za celotno populacijo. Tudi uporaba spletnega vprašalnika kot instrumenta za zbiranje podatkov in osredotočenost na udeležence, ki so člani skupine WhatsApp, je omejila velikost vzorca.

Izvirnost/vrednost: Ta študija prispeva k tekoči razpravi o uporabi družbenih medijev, ki presega zgolj socialno interakcijo. Prav tako ustvarja poziv k ukrepanju za deležnike v zdravstvu v večkulturnih družbah o potrebi po ponovnem razmisleku o kulturno ustreznem dostopu do zdravstvene oskrbe.

Ocena povezave med dojemanjem kibernetске varnosti s strani mladih strokovnjakov in njihovem spletnim nakupovalnim vedenjem na platformah za e-trgovino v mestu Koronadal na Filipinih

Jayson Diaz

Green Valley College

jdiaz@gvcfi.edu.ph

Namen: Ta študija raziskuje razmerje med dojemanjem kibernetске varnosti mladih strokovnjakov in njihovo stopnjo spletnega nakupovanja na platformah za e-trgovino v mestu Koronadal.

Zasnova/metodologija/pristop študije: Za oceno socialno-ekonomskega profila, skrbi glede kibernetске varnosti in praks zmanjševanja osebnih tveganj 68 mladih strokovnjakov je bila uporabljena deskriptivno-korelacijska raziskovalna zasnova. Podatki so bili zbrani s strukturiranim anketnim instrumentom in analizirani s frekvenčno porazdelitvijo, tehtano povprečjem, standardnim odklonom in preprosto linearno regresijo.

Ugotovitve: Večina anketirancev je bila starih od 27 do 30 let, zaslužila je manj kot 10.000 PHP mesečno in je bila pretežno samozaposlena. Udeleženci so izrazili veliko zaskrbljenost glede varnosti osebnih in finančnih podatkov, pri čemer je bila varnost podatkov največja skrb (povprečje = 4,57). Ugotovljena je bila pomembna obratna povezava med skrbmi glede kibernetске varnosti in stopnjo uporabe e-trgovine ($\beta = -0,179$, $p = 0,046$), kar kaže, da večja zaskrbljenost glede kibernetске varnosti vodi do manjše pogostosti spletnega nakupovanja. Praktike zmanjševanja osebnih tveganj so bile zmerne, anketiranci so pogosto posodabljali gesla in bili previdni pri sumljivih povezavah, čeprav je uporaba dvofaktorske avtentikacije ostala nedosledna.

Izvirnost/vrednost: Ta študija ponuja empirične vpoglede v to, kako pomisleki glede kibernetске varnosti vplivajo na spletno nakupovalno vedenje mladih strokovnjakov. Ugotovitve poudarjajo potrebo, da platforme za e-trgovino izboljšajo varnostne ukrepe in preglednost, da bi izboljšale zaupanje potrošnikov. Poleg tega študija poudarja pomen ciljno usmerjenega izobraževanja o kibernetски varnosti za spodbujanje varnejšega in pogostejšega sodelovanja v e-trgovini.

Prehod na brezgotovinsko gospodarstvo: gonilci in zaviralci elektronskega plačilnega sistema; sprejetje med mikro, malimi in srednje velikimi podjetji

Jayson Diaz

*Center for Research, Incubation, and Business Development, Phillipines
jdiaz@gvcfi.edu.ph*

Namen. Ta študija raziskuje uvajanje elektronskih plačilnih sistemov med mikro, malimi in srednje velikimi podjetji (MMSP) v mestu Koronadal, s poudarkom na prepoznavanju gonilnikov in zaviralcev, ki vplivajo na ta prehod k brezgotovinskemu gospodarstvu.

Zasnova/metodologija/pristop študije: Raziskava uporablja deskriptivno multivariatno korelacijsko zasnovo, v kateri je anketirano 351 registriranih MMSP v različnih sektorjih v mestu Koronadal. Podatki so bili zbrani s strukturiranim vprašalnikom, validiranim glede zanesljivosti, in analizirani z uporabo multiple linearne regresije za določitev pomembnih napovednih dejavnikov uvajanja elektronskih plačil.

Ugotovitve: Rezultati kažejo na nizko stopnjo uvajanja elektronskih plačilnih sistemov, pri čemer prevladujejo gotovinske transakcije. Ključni dejavniki vključujejo povpraševanje strank, dostopnost interneta, digitalno infrastrukturo in vladne spodbude, medtem ko zaznane varnostne skrbi delujejo kot pomembni zaviralci. Regresijski model pojasnjuje 68,4% variance v stopnjah uvajanja, pri čemer poudarja povpraševanje strank kot najpomembnejši napovedni dejavnik.

Izvirnost/vrednost: Ta študija ponuja kritičen vpogled v edinstvene izzive in priložnosti, s katerimi se soočajo MMSP v manjših mestih, ki prehajajo na digitalna plačila. Ugotovitve prispevajo k razpravi o finančni vključenosti in digitalni transformaciji ter ponujajo uporabna priporočila za oblikovalce politik, finančne institucije ter mikro, mala in srednje velika podjetja za odpravljanje ovir in spodbujanje sprejemanja v regionalnem kontekstu.

Vloga umetne inteligence, veriženja blokov, oblaka in podatkov pri izboljšanju ocenjevanja učenja študentov

Joel Mark P. Rodriguez

Rizal Technological University, Philippines

jmpodriguez@rtu.edu.ph

Genesis S. Austria

Technological University of the Philippines

genesis_austria@tup.edu.ph

Glen B. Millar

First Asia Institute of Technology and Humanities Colleges, Philippines

gbmillar@firstasia.edu.ph

Namen: Ta študija poskuša preučiti, kako tehnologije ABCD (umetna inteligenca, veriženje blokov, oblak in podatki) vplivajo na meritve učenja na visokošolskem nivoju. Posebej preučuje prepričanja, vedenje in namere dejanj študentov ter kako tehnologije ABCD vplivajo na prilagojeno učenje, akademsko integriteto, sodelovanje in prepričanje o ocenjevanju.

Zasnova/metodologija/pristop študije: Uporabljena je bila kvantitativna zasnova s strukturirano anketo, razdeljeno univerzitetnim študentom. Izvedeni so bili statistični testi korelacije in regresije za preverjanje povezav med zaznano uporabnostjo (PU), zaznano enostavnostjo uporabe (PEU) in vedenjsko namero (BI) pri sprejemanju tehnologij ABCD.

Ugotovitve: Rezultati niso nakazovali močne povezave med zaznano uporabnostjo, zaznano enostavnostjo uporabe in vedenjskimi nameni, kar kaže na to, da je sprejemanje tehnologij ABCD s strani študentov manj verjetno posledica individualnih dejavnikov, tj. institucionalne podpore, infrastrukture in sodelovanja fakultete. Čeprav se študenti zavedajo potencialnih koristi tehnologij ABCD v smislu izboljšanja učinkovitosti in varnosti ocenjevanja, pomisleki glede pravičnosti, uporabnosti in angažiranosti ostajajo ovire za širše sprejetje.

Izvirnost/vrednost: Ta raziskava dopolnjuje model sprejemanja tehnologije (TAM) in konstruktivistično teorijo učenja (CLT) s poudarjanjem vloge konteksta in institucionalnih gonilnikov pri sprejetju tehnologije. Predstavlja pragmatične nasvete izobraževalnim ustanovam za izboljšanje razvoja fakultete, digitalne infrastrukture in političnih mehanizmov za učinkovito in moralno uporabo tehnologije ABCD pri ocenjevanju v učenju.

Akadska motivacija dijakov v srednješolskem ekonomskem izobraževanju: prilagoditev lestvice akademske motivacije

Andraž Konc

School of Advanced Social Studies, Slovenija

andrazkonc@gmail.com

Namen: Namen te študije je preučiti razlike v akademski motivaciji med učenci v srednješolskem ekonomskem izobraževanju, s poudarkom na razlikah med spoloma, odnosu med motivacijo in akademskim uspehom ter najpogostejših vrstah motivacije.

Zasnova/metodologija/pristop študije: Uporabljen je bil kvantitativni raziskovalni pristop z uporabo prilagojene različice lestvice akademske motivacije (AMS-HS 20). Podatki so bili zbrani s spletnim vprašalnikom, za preverjanje hipotez pa so bile uporabljene statistične metode, kot so t-testi, Pearsonova korelacija in enosmerna ANOVA.

Ugotovitve: Študija je pokazala, da moški učenci kažejo bistveno večjo notranjo motivacijo in zanimanje za ekonomijo kot ženske učenke. Poleg tega obstaja pozitivna korelacija med zanimanjem za ekonomijo in akademsko motivacijo. Vendar pa niso bile ugotovljene statistično značilne razlike v motivaciji glede na akademski uspeh.

Izvirnost/vrednost: Ta študija prispeva k razumevanju akademske motivacije v srednješolskem ekonomskem izobraževanju. Ugotovitve pedagogom zagotavljajo dragocene vpoglede za razvoj strategij, ki spodbujajo tako notranjo kot zunanjo motivacijo med učenci.

Analitika učenja: študija primera o raziskovanju socialne interakcije in strategij reševanja problemov

Vladimir Grubelnik

University of Maribor, Faculty of Electrical Engineering, Computer Science and Informatics, Slovenia
vlado.grubelnik@um.si

Nataša Rizman Herga

University of Maribor, Faculty of Education, Slovenia
natasza.rizman@osormoz.si

Andrej Flogie

University of Maribor, Faculty of Natural Sciences and Mathematics, Slovenia
andrej.flogie@um.si

Mihaela Brumen

University of Maribor, Faculty of Education, Slovenia
mihaela.brumen@um.si

Marko Marhl

University of Maribor, Faculty of Education, Faculty of Medicine, and Faculty of Natural Sciences and Mathematics, Slovenia
marko.marhl@um.si

Dejan Dinevski

University of Maribor, Faculty of Education and Faculty of Medicine, Slovenia
dejan.dinevski@um.si

Namen: Namen te študije je predhodno preveriti koncept personaliziranega in sodelovalnega učenja ter formativno opazovati znanje, spretnosti, strategije reševanja problemov in socialno dinamiko učencev v razredu.

Zasnova/metodologija/pristop študije: Študija je bila izvedena z učenci 8. razreda (N=21) z uporabo aplikacije Classroom Analytica (CRA) kot del tematske enote o ionskih vezah. Učenci so sodelovali v digitalno vodenih skupinskih dejavnostih reševanja problemov, ki so jih vodili vnaprej določeni parametri za dostop do informacij.

Ugotovitve: Uporaba aplikacije CRA se je izkazala za zelo koristno v heterogenem razredu, saj se je odzivala na vse učence in učitelju zagotovila podrobne informacije o vlogi vsakega posameznika v razredu.

Izvirnost/vrednost: Ta študija predstavlja CRA kot novo integracijo analitike učenja in vizualizacij, specifičnih za področje, v učilnici naravoslovja.

Raziskovanje kritičnega mišljenja študentov ESP s pomočjo filmov

Dorsaf Selmi

*University of Carthage, Tunisia
dorsafkaouech@gmail.com*

Namen: Kritično mišljenje kot nov izobraževalni trend so v zadnjih desetletjih veliko razpravljali in predlagali teoretiki in pedagogi, zlasti v okoljih tujih jezikov (Tarvin in Al-Arishi, 1991; Halpern, 2004; Liaw, 2007). Spreminjajoče se gospodarsko okolje je postavilo nove zahteve glede visokega šolstva, saj delodajalci od bodočih diplomantov zahtevajo nove spretnosti in sposobnosti, med drugim tudi kritično mišljenje (McNair, 1997; Avis, 2010). Če torej želimo naše bodoče diplomante pripraviti na delovno mesto in življenje, učitelji angleškega jezika za strokovne namene ne smejo biti drugačni od te nove zahtevne situacije. Namen študije je bil torej vstopiti v novo izkušnjo poučevanja in učenja z namenom raziskati uporabo filma kot gradiva, ki bi študentom angleškega jezika za strokovne namene pomagalo izboljšati njihove spretnosti kritičnega mišljenja ob učenju jezika.

Zasnova/metodologija/pristop študije: Študija je poročilo o kvalitativni akcijski raziskavi, katere cilj je bil raziskati, kako bi lahko izboljšali spretnosti kritičnega mišljenja pri študentih angleškega jezika za strokovne namene v prvem letniku s preučevanjem gledanja in analize filmov. Podatki so bili zbrani predvsem z intervjuji, opazovanji v razredu in artefakti učencev.

Ugotovitve: Študija je pokazala, da so udeleženci po ogledu in analizi filma izboljšali svoje sposobnosti kritičnega mišljenja. Študija je tudi pokazala, da je film kot vsebinsko gradivo lahko učinkovito učno orodje, ki učence spodbuja k analizi, interpretaciji in razpravi. Tako zagotavlja vpogled v uporaben učni pristop, ki lahko učencem angleškega jezika pomaga izboljšati njihove sposobnosti kritičnega mišljenja.

Izvirnost/vrednost: Integracija filmov v kontekst angleškega jezika za profesionalce je obetavna učna izkušnja za učence in učitelje angleškega jezika, saj jim ponuja priložnost za spodbujanje učnega procesa poučevanja jezika in uspešen pristop, ki spodbuja refleksijo, analizo, vrednotenje in presojo. Prav tako menim, da je ta študija skromen prispevek, ki pobožavlja Atkinsonov skepticizem (1997) glede »učljivosti« veščin kritičnega mišljenja v kontekstu angleščine kot tujega jezika. S tem ovrže njegove trditve, da je kritično mišljenje »družbena praksa« (prav tam, str. 72), ki je kulturno specifična in je ni mogoče uporabiti v nezahodnih kontekstih, saj se nezavedno pridobi s socializacijo v otroštvu.

Raziskovanje vloge angažiranosti pri učenju znotraj skupnosti prakse reševalne službe

Filip Sever

*University of Lapland, Kajaani University of Applied Sciences, Finland
svrfilip@gmail.com*

Namen: Namen te študije je raziskati vlogo angažiranosti pri gradnji skupnosti praks (CoP) znotraj reševalne službe in njen vpliv na učenje na delovnem mestu, izmenjavo znanja in strokovno rast.

Zasnova/metodologija/pristop študije: Ta kvalitativna študija je uporabila fokusne skupinske intervjuje z gasilci in gasilskimi častniki, ki jim je predhodil intervju s strokovnjakom, da bi raziskala kontekst dela in učenja znotraj reševalne službe.

Ugotovitve: Ugotovitve kažejo, da angažiranost v skupnosti praks reševalne službe spodbujajo dejavniki, kot so medsebojna podpora, spodbujanje, notranja motivacija in fleksibilno sodelovanje. Ti elementi so skupaj s podpornimi organizacijskimi strukturami in prilagodljivimi vodstvenimi praksami ključni za gradnjo in vzdrževanje skupnosti praks ter vplivanje na učenje na delovnem mestu, izmenjavo znanja in strokovno rast.

Izvirnost/vrednost: Ta članek ponuja nove vpogleds v dinamiko skupnosti praks v reševalnih službah, pri čemer poudarja pomen vključujočih praks, prilagodljivega vodenja in digitalnega spodbujanja za spodbujanje angažiranosti.

Sodobno suženjstvo v gig ekonomiji: Analiza izkoriščanja gig in samostojnih delavcev s komunikacijskimi strategijami, ki jih poganja umetna inteligenca in avtomatiziranim nadzorom

Ioseb Gabelaia

Kauno kolegija Higher Education Institution, Lithuania
iosebgabelaia@gmail.com

Ramunė Bagočiūnaitė

Kauno kolegija Higher Education Institution, Lithuania
ramune.bagociunaite@go.kauko.lt

Viktorija Navickienė

Kauno kolegija Higher Education Institution, Lithuania
viktorija.navickiene@go.kauko.lt

Namen: V sodobnem korporativnem suženjstvu, zlasti pri delu na gig in samostojnih podjetjih, obstaja precejšnja vrzel glede kritične analize komunikacijskih tehnologij, ki jih poganja umetna inteligenca, in avtomatiziranih nadzornih instrumentov v nenehnem izkoriščanju. Namen tega članka je raziskati, kako sodobne komunikacijske tehnologije in tehnologije umetne inteligence prispevajo k sodobnemu suženjstvu znotraj ekonomije gig, s poudarkom na razumevanju mehanizmov, prek katerih komunikacijski sistemi, ki jih poganja umetna inteligenca, in tehnike avtomatiziranega nadzora vplivajo na avtonomijo, zaslužke in pravice delavcev na gig in samostojnih podjetjih.

Zasnova/metodologija/pristop študije: S kvalitativno raziskavo ta članek odgovarja na to, kako komunikacija, ki jo poganja umetna inteligenca, in avtomatizirane nadzorne prakse poslabšajo ali blažijo izkoriščanje delavcev na gig in samostojnih podjetjih. Avtorji so intervjuvali dvaindvajset delavcev na gig in samostojnih podjetjih ter šest menedžerjev, ki so zaposlovali delavce na gig in samostojne podjetnike. Poleg tega so Foucaultova teorija nadzora (panopticism), teorija delovnega procesa (LPT) in teorija tehnološke mediacije (TMT) pomagale razumeti stičišče med tehnološkim nadzorom, ekonomskim izkoriščanjem in moderirano komunikacijo.

Ugotovitve: Rezultati so pokazali, da komunikacijski sistemi, ki jih poganja umetna inteligenca, izboljšujejo učinkovitost in porazdelitev nalog. Vendar hkrati ustvarjajo neravnovesja moči. Poleg tega to spodbuja nenehno spremljanje in algoritemski nadzor, kar ustvarja nezadovoljstvo in marginalizacijo zaposlenih.

Izvirnost/vrednost: Ta raziskava krepi diskurz o delovnih praksah znotraj digitalnega gospodarstva s poudarkom na konvergenci umetne inteligence in sodobnega suženjstva. Po drugi strani pa organizacijam ponuja vpogled v etično uporabo umetne inteligence za transparentne komunikacijske prakse v korporativnem suženjstvu.

Učinkovitost analize razpoloženja s pomočjo umetne inteligence v korporativnem komuniciranju pri izboljšanju sodelovanja deležnikov

Ioseb Gabelaia

*Kauno kolegija Higher Education Institution, Lithuania
iosebgabelaia@gmail.com*

Migle Smaidziunaite

*Kauno kolegija Higher Education Institution, Lithuania
migle.smaidziunaite@go.kauko.lt*

Namen: Raziskave o umetni inteligenci in njenem značilnem in merljivem vplivu na korporativno komuniciranje in sodelovanje deležnikov so omejene. Poleg tega obstoječim in novim raziskavam pogosto manjkajo vpogledi, specifični za industrijo, praktične študije primerov in interdisciplinarni vpogledi. Ta članek je prvi od dveh člankov o korporativnem komuniciranju in umetni inteligenci, ki so jih razvili avtorji. Ta članek raziskuje učinkovitost vključevanja umetne inteligence v korporativno komuniciranje za izboljšanje vključevanja deležnikov.

Zasnova/metodologija/pristop študije: Avtorji so uporabili mešano metodologijo, kvantitativne ankete ($n = 241$) in kvalitativne intervjuje ($n = 7$) z vodji korporativnega komuniciranja. Uporabljeno je bilo vzorčenje priročnosti in snežne kepe.

Ugotovitve: Instrumenti, ki jih poganja umetna inteligenca, znatno izboljšajo sposobnost prepoznavanja ključnih čustev, kar organizacijam omogoča proaktivno odzivanje in ohranjanje pozitivnih odnosov z deležniki. Poleg tega vključevanje umetne inteligence v analizo čustev izboljša procese upravljanja povratnih informacij, skrajša odzivne čase in spodbuja bolj dinamično komunikacijsko okolje.

Izvirnost/vrednost: v času umetne inteligence ta raziskava prispeva k praktičnim in teoretičnim značilnostim izboljšanja vključevanja deležnikov v korporativno komuniciranje ter ponuja priporočila za ukrepanje.

Vpliv osebnostnih dejavnikov na uspeh v odnosu med mentorjem in varovancem

Truls E. J. Engström

University of Stavanger, Norway
truls.engstrom@uis.no

Mitja Gorenak

University of Maribor, Slovenia
mitja.gorenak@um.si

Namen: Na podlagi teorije iz literature je bil ustvarjen inventar zaznanega uspeha za analizo povezav med osebnostnimi dejavniki in rezultati mentorstva.

Zasnova/metodologija/pristop študije: Razvit je bil pisni vprašalnik, ki je vključeval pet velikih osebnostnih dimenzij in inventar zaznanega uspeha. Analiza je preučila vplivne vzorce med osebnostnimi dejavniki in rezultati mentorstva.

Ugotovitve: Podprt je bil model, ki napoveduje povezave med osebnostnimi dejavniki in rezultati mentorstva. Odkrite so bile dodatne povezave med zaznanim uspehom ter starostno neskladnostjo in spolnimi konstelacijami.

Izvirnost/vrednost: Študija ponuja okvir s treh perspektiv za analizo mentorskih odnosov: neskladje v osebnosti med udeleženci, osebnost vsakega posameznika posebej in osebnost posameznika v povezavi z zaznavanjem rezultatov mentorstva s strani njegovega kolega.

Preoblikovanje podpore ustvarjanju znanja v spletnih okoljih: Empirična študija o procesnih strukturah in prilagodljivih strategijah

Kouichi Hayashi

Osaka Metropolitan University

gansyuku@icloud.com

Namen: Namen te študije je teoretizirati in empirično potrditi rekurzivni in posredovani podporni proces za ustvarjanje spletnega znanja v organizacijskih kontekstih. Raziskava, ki se opira na model IEM – ki vključuje internalizirano izražanje, eksplicitno sodelovanje in posredovano integracijo – izpodbija konvencionalno predpostavko, da je interakcija iz oči v oči predpogoj za učinkovito ustvarjanje znanja.

Zasnova/metodologija/pristop študije: Izvedena je bila obsežna nacionalna anketa z 2408 poslovnimi strokovnjaki na Japonskem. Za preučitev hipotetičnih povezav med konstrukti modela IEM, vključno s strukturo povratne zanke od posredovane integracije do internaliziranega izražanja, je bilo uporabljeno modeliranje strukturnih enačb (SEM).

Ugotovitve: Analiza je pokazala, da so vse tri faze – internalizirano izražanje, eksplicitno sodelovanje in posredovana integracija – ne le zaporedno povezane, ampak se tudi medsebojno krepijo. Rekurzivna povratna informacija od posredovane integracije do internaliziranega izražanja je bila statistično pomembna, kar poudarja prilagodljivo in ciklično naravo ustvarjanja digitalnega znanja.

Izvirnost/vrednost: Ta študija predstavlja teoretično utemeljen in empirično potrjen model IEM za ustvarjanje spletnega znanja. Z dokazovanjem, da je mogoče učinkovito ustvarjanje znanja vzdrževati z digitalno posredovanimi in z empatijo podprtimi procesi, študija ponuja nov okvir z močnimi posledicami za sodelovanje na daljavo in upravljanje znanja v hibridnih delovnih okoljih.

Odnos učiteljev inženirstva in tehnologije do uporabe humanoidnih robotov v izobraževanju

Andrej Flogie

*University of Maribor, Slovenia
andrej.flogie@um.si*

Jakob Škrobar

*University of Maribor, Slovenia
jakob.skrobar1@um.si*

Dejan Zemljak

*University of Maribor, Slovenia
dejan.zemljak1@um.si*

Namen: Cilj študije je bil raziskati stališča učiteljev tehničnih in inženirskih predmetov do uporabe humanoidnih robotov v učnem procesu. Cilj je bil ugotoviti, ali so ti učitelji bolj pripravljeni vključiti robote v pouk kot učitelji drugih predmetov in ali vidijo konkretne možnosti uporabe robotov v različnih učnih situacijah (npr. nadomeščanje v odsotnosti učenca).

Zasnova/metodologija/pristop študije: Anketa je bila kvantitativna in izvedena s spletnim vprašalnikom, ki ga je izpolnilo 206 učiteljev različnih predmetov in stopenj izobraževanja v Sloveniji. Vprašalnik je vseboval dva sklopa trditev - enega o pripravljenosti za vključitev robotov, drugega pa o konkretnih možnostih njihove uporabe. Analiza razlik med učitelji tehničnih in netehničnih predmetov je bila izvedena z Mann-Whitneyjevim U-testom in programsko opremo IBM SPSS. Vprašalnik je imel visoko notranjo zanesljivost (Cronbach $\alpha = 0,912$).

Ugotovitve: Rezultati so pokazali statistično značilne razlike v izraženi pripravljenosti za vključitev robotov, pri čemer so učitelji tehničnih in inženirskih predmetov pokazali večjo pripravljenost kot drugi učitelji. Vendar pa ni bilo statistično značilnih razlik v zaznavanju konkretnih možnosti uporabe robotov, kot so pomoč pri delu z učenci na daljavo, pomoč učiteljem pri administrativnih opravilih itd. Učitelji tehničnih predmetov so izrazili večje zanimanje in odprtost za uporabo robotov v razredu.

Izvirnost/vrednost: Raziskava ponuja pomemben vpogled v specifičen segment učiteljev (učitelji inženirstva in tehnologije), ki so zaradi narave predmeta bolj nagnjeni k praktični uporabi novih tehnologij, kot so humanoidni roboti. To je ena redkih študij, ki primerjalno analizira stališča različnih skupin učiteljev do te teme. Rezultati so dragoceni za nadaljnji razvoj pedagoških pristopov, usposabljanje učiteljev in oblikovanje strategij za uvajanje robotov v šole, zlasti na področjih STEM.

Ali se v Sloveniji povečuje osip v visokem šolstvu? Empirična ocena z uporabo robustnih in Bayesovskih metod

Rado Pezdir

*Mednarodna fakulteta za družbene in poslovne študije, Celje
rado.pezdir@mfdps.si*

Namen: Študija želi oceniti, ali se je stopnja osipa v slovenskem visokem šolstvu sčasoma povečala, pri čemer se osredotoča na vztrajnost in potencialne trende med letoma 2011 in 2019. Prav tako želi oceniti, kako lahko robustne in Bayesovske statistične metode izboljšajo analizo osipa, kadar je na voljo le omejena količina podatkov.

Oblika študije/metodologija/pristop: Raziskava uporablja agregatne podatke o osipu iz devetih zaporednih kohort študentov (2011–2019) v okviru ciljnega raziskovalnega programa (CRP V5-2360). Analiza združuje opisno statistiko, robustne metode (Theil-Senov ocenjevalec z bootstrapovskimi intervalom zaupanja) in bayesovsko regresijsko modeliranje s šibko informativnimi predpostavkami. Ta mešani metodološki okvir je še posebej primeren za kratke časovne vrste in omogoča verjetnostno interpretacijo rezultatov.

Ugotovitve: Rezultati kažejo, da je osip v Sloveniji vztrajno visok, v povprečju okoli 51 %. Opredeljeni sta bili dve različni fazi: upad med letoma 2011 in 2015, ki mu je sledila ponovna rast od leta 2016 dalje. Medtem ko so klasične robustne metode prinesle nejasne rezultate glede linearnega trenda, je bayesovska analiza z visoko posteriorno verjetnostjo (>95 %) pokazala, da se osip od leta 2015 povečuje za približno en odstotek na leto.

Izvirnost/vrednost: Ta študija pomembno prispeva k potrditvi, da Slovenija spada v skupino evropskih držav z izjemno visoko in vztrajno stopnjo osipa. Metodološko dokazuje dodano vrednost uporabe robustnih in bayesovskih pristopov za izobraževalne podatke iz majhnih vzorcev, ki ponujajo zanesljivejše in natančnejše ugotovitve kot konvencionalne frekventistične tehnike.

Ključne besede: osip v visokem šolstvu, vztrajnost osipa, analiza trendov, Theil-Senov ocenjevalec, bayesovski pristop, slovenski visokošolski sistem

Vloga učinkovitega vodenja pri zaposlenih v malih in srednje velikih podjetjih v Gani

Dr. Jane Arthur-Sam

Faculty of Business, Law and Tourism, University of Sunderland, Sunderland, United Kingdom

jane.arthur-sam@research.sunderland.ac.uk

Namen: Slog vodenja je eden najpomembnejših izidov, povezanih s človeškimi viri, in hkrati eno najbolj preučenih področij v managementu. Raziskava je ocenjevala vlogo učinkovitega vodenja pri zaposlenih v malih in srednje velikih podjetjih (MSP) v mestu Cape Coast v Gani.

Zasnova/metodologija pristop študije: Za raziskavo je bil uporabljen deskriptivni raziskovalni načrt, pri čemer je na vprašalnik odgovorilo 205 udeležencev. Za analizo in predstavitev podatkov v tabelah za lažjo interpretacijo je bil uporabljen program *Statistical Package for Social Science (SPSS)*.

Ugotovitve: Rezultati raziskave kažejo, da med slogi vodenja, ki jih izkazujejo lastniki MSP v mestu, prevladujejo transformacijski, transakcijski, demokratični, laissez-faire in avtoritarni slog. Nadalje so sposobnost načrtovanja in nadzora, zgled, samozavest, starost, nagrajevanje dosežkov ter vpliv podrejenih dejavniki, ki motivirajo vedenje zaposlenih na delovnem mestu. Nazadnje je raziskava pokazala, da so koristi, ki jih imajo zaposleni od učinkovitega vodenja, naslednje: vseč jim je bilo njihovo delo, redno so prejeli povratne informacije o uspešnosti, verjeli so, da je ocenjevanje njihovega dela pravično, imeli so letni nabor standardov uspešnosti, počutili so se varne in imeli tudi priložnosti za napredovanje na svojem področju dela.

Izvirnost/vrednost: Raziskava je koristna za lastnike MSP ter za Nacionalni odbor za mala podjetja (NBSSI) v Gani, saj lahko oblikujejo politike o slogih vodenja, ki bodo povečali zavzetost in motivacijo zaposlenih ter s tem prispevali k gospodarski rasti države.

Razhajajoče in zbližujoče se perspektive: raziskovanje vodenja neformalnega učenja v znanstvenem delu

Oona Vuorio

*University of Oulu, Finland
oona.vuorio@student.oulu.fi*

Arto Reiman

*University of Oulu, Finland
arto.reiman@oulu.fi*

Päivi Kekkonen

*University of Oulu, Finland
paivi.kekkonen@oulu.fi*

Hannele Lampela

*University of Oulu, Finland
hannele.lampela@oulu.fi*

Namen: Študija preučuje, kako se izkušnje z neformalnim učenjem in njegovim upravljanjem razlikujejo in prekrivajo na različnih organizacijskih ravneh v znanju intenzivni organizaciji. Raziskava zapolnjuje vrzel v primerjalnih pogledih na vodenje neformalnega učenja s tem, da proučuje perspektive menedžerjev in zaposlenih.

Oblika študije/metodologija/pristop: Raziskava je uporabila kvalitativni presečni načrt študije primera z 18 polstrukturiranimi intervjuji z menedžerji in zaposlenimi v mednarodni IT in svetovalni organizaciji. Analiza podatkov je bila izvedena z induktivno tematsko analizo, ki je omogočila izluščanje tem, povezanih z neformalnim učenjem, učnimi oblikami, vključenostjo vodij in organizacijskimi podporami.

Ugotovitve: Rezultati kažejo soglasje med menedžerji in zaposlenimi, da je neformalno učenje pomembno, a obstajajo pomembna nesoglasja glede njegove vidnosti, podpore in povezave z razvojem kariere. Menedžerji so svojo vlogo večinoma opisovali kot omogočanje avtonomije, medtem ko so zaposleni zaznavali pomanjkanje strukturirane podpore in priznanja. Ugotovljeno je bilo, da je neformalno učenje razširjeno, vendar v formalnih organizacijskih procesih izjemno nevidno.

Izvirnost/vrednost: Raziskava pogloblja razumevanje vodenja neformalnega učenja z osvetlitvijo koncepta »simbolične avtonomije«, kjer je podpora učenju retorično prisotna, vendar brez vsebinskih mehanizmov. Teoretično prispeva s postavitvijo relacijskih in sistemskih vidikov vodenja neformalnega učenja v ospredje ter nudi praktično razumevanje, kako je mogoče neformalno učenje učinkoviteje vključiti v organizacijsko prakso.

Na človeka osredotočen pristop k tehnologiji: pregled v kontekstu turizma

Anne-Sofie Engelschjøn

University of Stavanger, Norway

anne-sofie.engelschion@uis.no

Truls Engström

University of Stavanger, Norway

Namen: Prispevek raziskuje, kako so na človeka osredotočeni pristopi k tehnologiji opredeljeni in usklajeni s turizmom kot ilustrativnim primerom, vendar z implikacijami za management, organizacijsko učenje in inovacije v različnih sektorjih. Identificira načine, kako povečati vrednost za deležnike in človeško izkušnjo onkraj ciljev, usmerjenih zgolj v dobiček.

Oblika študije/metodologija/pristop: Sistematični pregled literature, izveden po smernicah PRISMA, je analiziral recenzirane članke iz multidisciplinarnih in turizmu specifičnih baz podatkov. Študije, ki so izpolnjevale vključitvena merila, so bile tematsko pregledane z namenom kartiranja definicij, aplikacij in omejitev.

Ugotovitve: V literaturi s področja turizma so človeku osrediščeni pristopi nedosledno opredeljeni in pogosto omejeni na uporabnost in oblikovanje vmesnikov. Širše družbenopolitične in sistemske razsežnosti, ki izhajajo iz zgodovinskega razvoja koncepta, so manj upoštevane. Pomanjkanje operativnih meril in skupnega besedišča omejuje primerljivost in integracijo znanja. Kljub temu ostajajo priložnosti za vključitev človeku osrediščenih načel v soustvarjanje, opolnomočenje deležnikov in etično vključevanje tehnologije v turistične ekosisteme.

Izvirnost: Gre za prvi sistematični pregled, ki povezuje uporabo človeku osrediščenih pristopov v turizmu z njihovimi teoretičnimi in zgodovinskimi temelji ter ponuja poti k bolj trajnostnim, etičnim in človeku osrediščenim inovacijam. Pregled obravnava aktualne izzive v managementu in organizacijskem učenju s pojasnjevanjem razdrobljenega diskurza o človeku osrediščenih pristopih in prikazuje, kako lahko ti pogledi spodbujajo inovacije in podjetništvo v turizmu ter primerljivih storitveno usmerjenih organizacijah.

Raziskovanje praks legitimizacije v kurikulumu izobraževanja v zdravstveni negi: analiza specializacijskega kodeksa znanja in dispozicij na Južnoafriški Univerzi za Tehnologijo

Shoba Rathilal

Centre for Excellence in Learning and Teaching (CELT)

Durban University of Technology, Durban, South Africa

Shobar@dut.ac.za

Oluwatoyin Ayodele Ajani

Curriculum/Education Studies, School of Education

University of KwaZulu-Natal, South Africa

AjaniO@ukzn.ac.za

Namen: Študija raziskuje vključevanje zdravstvene nege v visokošolske kurikule, pri čemer se osredotoča na to, kako visokošolski učitelji na različnih fakultetah južnoafriške univerze za tehnologijo konceptualizirajo, načrtujejo in vključujejo numeričnost v svoje pedagoške prakse. Proces se obravnava v širšem kontekstu kurikularne transformacije in širjenja dostopa za raznolike skupine študentov.

Oblika študije/metodologija/pristop: Uporabljen je bil kvalitativni pristop študije primera, pri čemer je bila *Legitimation Code Theory (LCT)* primarni analitični okvir. Podatki so bili zbrani preko intervjujev z visokošolskimi učitelji, analize kurikularnih dokumentov in načrtovalnih gradiv. Cilj raziskave je bil razkriti tako konceptualne kot praktične dimenzije vključevanja numeričnosti v različne discipline.

Ugotovitve: Analiza je pokazala različno stopnjo zavedanja, konceptualne jasnosti in pedagoških strategij med predavatelji glede vključevanja numeričnosti. Ključni izzivi so bili disciplinarna zaprtost, pomanjkanje skupnega razumevanja in omejena institucionalna podpora. Kljub temu pa je raziskava identificirala obetavne prakse, kot so interdisciplinarno sodelovanje in reflektivno načrtovanje kurikulumov, ki ponujajo izvedljive poti za smiselno vključevanje numeričnosti.

Izvirnost/vrednost: Raziskava prispeva k razpravi o kurikularni transformaciji in akademski pismenosti s predlogom okvirja za krepitev numeričnosti preko premišljenega kurikularnega načrtovanja, med fakultetnega dialoga in strokovnega razvoja. Njeni vpogledi so še posebej relevantni za institucije, ki si prizadevajo spodbujati enakost, epistemološki dostop in kvantitativno razmišljanje v raznolikih učnih okoljih.

Usposobljenost učiteljev za ustvarjanje digitalnih vsebin

Vanesa Korže

*Zavod Antona Martina Slomška, Slovenia
vanesa.korze@z-ams.si*

Vesna Skrbinjek

*International School for Social and Business Studies
Vesna.skrbinjek@mfdps.si*

Namen: Prispevek preučuje raven digitalne usposobljenosti približno 1.400 slovenskih učiteljev iz 70 osnovnih in srednjih šol. Osrednje raziskovalno vprašanje se nanaša na stopnjo usposobljenosti učiteljev za ustvarjanje digitalnih vsebin ter na razlike, ki se pojavljajo med različnimi projekti.

Oblika študije/metodologija/pristop: Izvedena je bila kvantitativna anketa za oceno kompetenc učiteljev na področju ustvarjanja digitalnih vsebin. Zbrani podatki so služili kot osnova za deskriptivno statistiko in primerjalno analizo. Izvirnost pristopa je v povezovanju trenutnega stanja prakse v šolah z merljivimi kazalniki, opredeljenimi v okviru kompetenc DigComp 2.2.

Ugotovitve: Rezultati kažejo, da učitelji na splošno izkazujejo temeljno do srednjo stopnjo usposobljenosti, ki se razlikuje glede na posamezne podkompetence. Najmanj razvito podkompetenco med slovenskimi učitelji predstavlja programiranje. Rezultati poudarjajo stalno potrebo po ciljno usmerjenem strokovnem razvoju učiteljev na področju digitalnih kompetenc, da bi učenci imeli več koristi pri pouku. Analiza ponuja na dokazih temelječe vpogled, ki podpirajo načrtovanje prihodnjih intervencij, natančneje prilagojenih potrebam učiteljev pri ustvarjanju digitalnih vsebin, ter tako prispevajo k celotni digitalni pripravljenosti izobraževalnega sistema.

Izvirnost/vrednost: Prispevek temelji na primerjalni analizi projektnih aktivnosti z namenom ocenjevanja njihovega vpliva in trenutnega stanja kompetenc učiteljev na področju ustvarjanja digitalnih vsebin. Evalvacija je bila izvedena v skladu z okvirjem DigComp 2.2, ki ponuja strukturiran pogled na digitalne kompetence skozi različne dimenzije. Z mapiranjem učiteljevega znanja in praks na ta okvir študija ne le izpostavlja prednosti in slabosti, razkrite skozi projektno izvajanje, temveč tudi identificira konkretne vrzeli v veščinah ustvarjanja digitalnih vsebin.

Z AI optimizirano, na uporabniško izkušnjo usmerjeno: Množično zaposlovanje za prodajo, zadržanje strank, podporo in operacije

Oriana Valentina Rodriguez Guedes

Zerogate Limited, United Arab Emirates

ori@oritalent.com

Namen: Namen prispevka je raziskati učinkovitost zaposlitvenega kanala, zasnovanega kot stroškovno učinkovit in usmerjen v izboljšanje uporabniške izkušnje (CX) s poudarkom na izkušnji kandidatov, da bi skrajšali čas zaposlovanja (TTH), povečali zadovoljstvo kandidatov ter dolgoročno izboljšali prvoletno zadržanje zaposlenih v podpornih funkcijah prodaje, podpore in operacij v podjetjih z množičnim zaposlovanjem.

Oblika študije/metodologija/pristop: Uporabljen je bil mešani raziskovalni pristop, ki je črpal iz zapisov ATS in CRM, industrijskih standardov ter simulacij umetne inteligence. Kvantitativni podatki so temeljili na kvazi-eksperimentalnem dizajnu pred in po implementaciji, kvalitativni podatki pa na obdelavi naravnega jezika (NLP) izmenjav med kadroviki in kandidati z uporabo umetne inteligence ter na anonimnih anketah kandidatov. Kontrole z vključitvijo človeka (*human-in-the-loop*) in preverjanje pristranskosti so zagotavljali fleksibilnost pri uvajanju umetne inteligence.

Ugotovitve: Uvedba umetne inteligence je prinesla pomembne operativne in izkustvene izboljšave. TTH se je zmanjšal z 28,4 na 14,7 dni (−48,2 %), zadovoljstvo kandidatov se je povečalo za 40 % (s 6,2 na 8,7), prvoletno zadržanje pa za 19 % (z 72,5 % na 86,3 %). Kvalitativni podatki so potrdili operativne učinkovitosti, večjo personalizacijo in občutek pravičnosti.

Omejitve raziskave: Študija je bila omejena na eno veliko storitveno podjetje in temelji na pre-post dizajnu brez naključne kontrolne skupine, zato rezultatov ni mogoče posploševati. Prihodnje raziskave bi morale preučiti zaposlovanje, ki ga spodbuja umetna inteligenca in je podprto s CX, v bolj raznolikih organizacijskih kontekstih ter z longitudinalnimi ali kontroliranimi eksperimentalnimi načrti.

Izvirnost/vrednost: Ob ustreznem upravljanju umetne inteligence (npr. revizije pristranskosti, nadzorni mehanizmi in transparentnost) lahko organizacije z množičnim zaposlovanjem skrajšajo čas zaposlovanja, izboljšajo zadržanje zaposlenih in znižajo stroške z uporabo pristopa AI-CX. Študija dokazuje, kako lahko umetna inteligenca hkrati izboljša učinkovitost in izkušnjo kandidatov.

Digitalna transformacija podjetij na Zahodnem Balkanu

Teodora Kelečević

Fakulteta za Management, Univerza na Primorskem, Slovenija

tkelecevic@gmail.com

Dušan Lesjak

Fakulteta za Management, Univerza na Primorskem Primorska in MFDPS, Slovenija

dusan.lesjak@guest.arnes.si

Namen: Prispevek ocenjuje stanje digitalne transformacije na Zahodnem Balkanu ter identificira ključne priložnosti in ovire za konkurenčnost, trajnostni razvoj in vključitev v enotni digitalni trg Evropske unije.

Oblika študije/metodologija/pristop: Uporabljena je bila primerjalna analiza, zasnovana na kazalnikih, ki združuje statistične podatke, pregled politik ter osredotočenost na mala in srednje velika podjetja (MSP) ter nacionalne strategije.

Ugotovitve: Rezultati razkrivajo pomembna neskladja: Hrvaška in Slovenija se približujeta referenčnim vrednostim EU, medtem ko Albanija, Bosna in Hercegovina ter Severna Makedonija zaostajajo zaradi šibkih digitalnih veščin in infrastrukture. Napredek na področju človeškega kapitala, digitalnega sprejemanja v MSP ter podpornih političnih okvirov je ključen za konkurenčnost in integracijo v EU.

Izvirnost/vrednost: Študija predstavlja eno redkih primerjalnih analiz digitalne transformacije na Zahodnem Balkanu ter ponuja nove vpoglede v MSP, strukturne ovire in politične ukrepe.

E-portfolij v južnoafriškem visokem šolstvu: Spodbujanje avtonomije in vseživljenjskega učenja v oddaljenih okoljih

Welile M. Msimango

Univerza Zululand, Južna Afrika

Msimango@unizulu.ac.za

Zanele Mtshali

Univerza Zululand, Južna Afrika

Mtshali@unizulu.ac.za

Oluwatoyin Ayodele Ajani

Univerza KwaZulu-Natal, Južna Afrika

AjaniOi@ukzn.ac.za

Namen: Študija raziskuje transformativno vlogo e-portfeljev v južnoafriškem visokem šolstvu, zlasti pri spodbujanju vseživljenjskega učenja in oblikovanju samousmerjenih, avtonomnih študentov. Obravnava vrzel v razumevanju stališč visokošolskih učiteljev o učinkovitosti e-portfeljev v okoljih oddaljenega učenja.

Načrt/metodologija/pristop: Izveden je bil kvalitativni interpretativni sistematični pregled, zasnovan na teoriji izkustvenega učenja, s katerim je bila analizirana obstoječa literatura o e-portfeljih in njihovem vplivu na razvoj študentov v oddaljenih kontekstih.

Ugotovitve: E-portfelji izboljšujejo učenje s spodbujanjem postavljanja ciljev, spremljanja napredka in kritične samorefleksije, kar podpira razvoj tako mehkih kot tehničnih veščin. Pedagoški delavci jih vidijo kot dragoceno orodje za spodbujanje samostojnosti študentov. Vendar pa izzivi, kot so omejena digitalna pismenost in nezadostni podporni sistemi, ovirajo njihovo širšo uporabo, zlasti v okolju s pomanjkljivimi viri.

Izvirnost/vrednost: Študija prispeva k omejenemu obsegu raziskav o akademskih perspektivah e-portfeljev v oddaljenem učenju. Poudarja njihov potencial za obogatitev izobraževalnih izkušenj in spodbujanje avtonomije, hkrati pa izpostavlja ovire, ki jih je treba premagati, da se zagotovi pravičen dostop in učinkovitost.

Opolnomočenje učiteljev tehnike, tehnologije in praktičnih predmetov: vključevanje v virtualne izmenjave za bogatejše učenje

Prof. dr. Nada Trunk Širca

Univerza na Primorskem in Mednarodna fakulteta za družbene in poslovne študije,
Slovenija
trunk.nada@gmail.com

Izr. prof. dr. Albana Ndreu Halili

Univerza Zahodnega Balkana, Albanija
albana.halili@wbu.edu.al

Prof. dr. Lejla Abazi Bexheti

Jugo-vzhodna evropska univerza, Makedonija
l.abazi@seeu.edu.mk

Izr. prof. dr. Merita Shala

Univerza »Isa Boletini« Mitrovica, Kosovo
merita.shala@umib.net

mag. Anica Novak Trunk

Mednarodna fakulteta za družbene in poslovne študije, Slovenija
anica.novak@mfdps.si

Namen: Študija preučuje razvoj in institucionalizacijo notranjih sistemov zagotavljanja kakovosti (ZK) ter pisarn za kakovost v visokošolskih zavodih (VŠZ) v Albaniji in na Kosovu, kot jih je omogočil projekt Erasmus+ QA-SURE. Poudarja, da lahko usmerjeni ukrepi na institucionalni ravni – v nasprotju s celovitimi reformami – razvijajo kulturo kakovosti v skladu z zahtevami *Standardov in smernic za zagotavljanje kakovosti v evropskem visokošolskem prostoru (ESG 2015)*.

Načrt/metodologija/pristop: Uporabljena je bila kvalitativna metodologija študije primera, ki temelji na institucionalni dokumentaciji, projektnih poročilih, komentarjih deležnikov in primerjalnih podatkih petih visokošolskih zavodov (treh v Albaniji in dveh na Kosovu). Analiza se je osredotočila na oceno zahtev, vzpostavitev ali reorganizacijo pisarn za kakovost, usposabljanja za krepitev zmogljivosti ter pobude za vključevanje deležnikov.

Ugotovitve: Raziskava kaže, da sistematična vzpostavitev pisarn za kakovost – umeščenih v upravljalne okvire in podprtih z viri, usposabljanjem in sodelovanjem deležnikov – pomembno povečuje učinkovitost institucionalnega ZK. Rezultati vključujejo izboljšano dokumentacijo ZK, okrepljeno sodelovanje deležnikov, večjo vključenost študentov ter digitalno infrastrukturo za nadzor in poročanje. Projekt QA-SURE je omogočil prehod od razdrobljenih pobud ZK k integriranim, kontekstu prilagojenim in trajnostnim rešitvam.

Izvirnost/vrednost: Študija ponuja nove vpoglede v to, kako lahko notranje usmerjena transformacija zagotavljanja kakovosti, ki temelji na pisarnah in jo krepi mednarodno sodelovanje, izboljša nacionalne okvire zagotavljanja kakovosti. Poglobljeno razumevanje razvoja institucionalne kulture kakovosti je posebej pomembno v posttranzicijskih in z viri omejenih okoljih.

Opolnomočenje učiteljev tehnike, tehnologije in praktičnih predmetov: vključevanje v virtualne izmenjave za bogatejše učenje

Dejan Zemljak

Univerza v Mariboru, Fakulteta za naravoslovje in matematiko, Slovenija
dejan.zemljak1@um.si

dr. Borut Čampelj

Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje, Slovenija
borut.campelj@gov.si

dr. Urška Martinc

Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, Slovenija
urska.martinc1@um.si

dr. Maja Kerneža

Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Slovenija
maja.kerneza1@um.si

Namen: Namen prispevka je bil raziskati, kako lahko virtualne izmenjave opolnomočijo učitelje tehnike, tehnologije in praktičnih predmetov. Cilj je bil ugotoviti, ali in kako ti učitelji dojemajo virtualne izmenjave kot priložnost za osebni in profesionalni razvoj, izboljšanje poučevanja ter izmenjavo dobrih praks.

Ugotovitve: Raziskava je bila izvedena na začetku šolskega leta 2023/2024 z intervjuji, izvedenimi prek spletnih video klicev. V vzorec je bilo vključenih 16 učiteljev in 2 študenta (bodoča učitelja tehnike in tehnologije). Pred intervjuji so udeleženci prejeli uvodno predstavitev koncepta virtualnih izmenjav, nato pa odgovorili na štiri vnaprej pripravljena vprašanja, ki so se osredotočala na zaznavanje in pomen teh izmenjav za učitelje.

Izvirnost/vrednost: Prispevek je pomemben, ker obravnava manj raziskano področje – uporabo virtualnih izmenjav v kontekstu tehniškega izobraževanja, ki vključuje praktično delo. Raziskava zapolnjuje vrzel v literaturi in ponuja dragocene vpoglede za razvoj mednarodnega sodelovanja med učitelji tehničnih predmetov ter za oblikovanje podpornih platform, orodij in politik, ki bi omogočale in spodbujale to sodelovanje.

Izobraževalne tehnologije, vključenost študentov in izzivi pri kombiniranem učenju v fazi okrevanja po pandemiji COVID-19: pregled obsega

Takawira Munyaradzi Ndofirepi

University of South Africa, South Africa
endopftm@unisa.ac.za

Namen: Ta pregled raziskuje razmerje med izobraževalnimi tehnologijami in vključenostjo študentov pri kombiniranem učenju v obdobju po akutni fazi pandemije COVID-19. Njegov cilj je identificirati najučinkovitejše tehnologije, njihov vpliv na vključenost in izzive, s katerimi se institucije soočajo pri uvajanju teh orodij.

Oblika študije/metodologija/pristop: Pregled je v skladu s smernicami PRISMA-ScR in sledi okviru Arksey in O'Malley (2005), ki so ga izboljšali Levac et al. (2010). Sistematično iskanje je bilo opravljeno v predpisanih revijah z uporabo ključnih besed, kot so »kombinirano učenje«, »vključenost študentov« in »Covid-19«. Merila za vključitev so se osredotočila na strokovno pregledane članke, objavljene med letoma 2019 in 2024, kar je privedlo do izbora 17 študij.

Ugotovitve: Pregled poudarja ključne tehnologije, kot so sistemi za upravljanje učenja (LMS), orodja za videokonference in interaktivni multimedijски viri, ki spodbujajo prožnost, aktivno učenje in sodelovanje. Izzivi so vključevali digitalni razkorak, vrzeli v tehničnih znanjih in težave pri usklajevanju v pedagogiki. Socialna in čustvena podpora sta se izkazali kot bistveni za ohranjanje vključenosti.

Izvirnost/vrednost: Študija univerzam ponuja vpogled v optimizacijo kombiniranega učenja z obravnavanjem tehnoloških in pedagoških izzivov. Poudarja potrebo po vključujočih strategijah za podporo raznolikim potrebam študentov, ki spodbujajo enakopravne in privlačne učne izkušnje v obdobju po pandemiji.

Ključne besede: Mešano učenje, vključenost študentov, izobraževalne tehnologije, pandemija Covid-19